

UDC | УДК : 342.52:341.176(4)

Анотація. Проаналізовано важливі аспекти імплементації. Розглянуто підписання політичної частини та економічної частини Угоди про асоціацію Україна – Європейський Союз, а також здійснено аналіз конституційного ладу нашої держави, як основного механізму управління суспільством. Висвітлено пріоритетні завдання внутрішньополітичного розвитку України та акцентовано увагу, що наша держава постійно інформує ЄС про виконання Порядку денного асоціації Україна – Європейський Союз.

Ключові слова: конституційна реформа; імплементація; адаптація законодавства; Європейський суд з прав людини; внесення змін до Конституції України

**UKRAINE – EUROPEAN UNION
ASSOCIATION AGENDA: IMPLEMENTATION
OF FUNDAMENTAL PRINCIPLES
INTO THE CONSTITUTIONAL
LEGISLATION OF UKRAINE**

SEREDA T.

*researcher, National Academy of Internal Affairs***ABSTRACT**

Purpose. The paper focuses on the adaptation of the Ukrainian national legislation to the one of European Union, in particular by the implementation of the main points of the Association Agreement; the most important aspects of implementation being analyzed.

Approach. Seeing the constitutional reform as a priority in the political development of Ukraine, the study reviews the items of the Agreement Agenda and the adequate changes of national legislation being provided through the active cooperation of the corresponding Ukrainian national structures with proper international institutions.

Findings. Principally, the paper is based on analyzing the realities of natural connection and interdependence between national and international systems of law as well as their mutual influence within the process of their further development.

Research implication. The present article can be used in the prolonged research concerning the legal set of instruments especially addressed to the states taking up the institutionalized course in their development policy. Moreover, the documents addressed to define the joint action of the parties (EU and Ukraine) with respect to the political dialogue in the sphere of foreign policy, justice and security, economic and sectoral cooperation on the

ПОРЯДОК ДЕННИЙ АСОЦІАЦІЇ УКРАЇНА – ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ: ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ОСНОВОПОЛОЖНИХ ЗАСАД В КОНСТИТУЦІЙНЕ ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ

Т. М. СЕРЕДА

*здобувач,**кафедра конституційного та міжнародного права,
Національна академія внутрішніх справ*✉ зв'язок з автором: q15@ukr.net

Починаючи з 1991 року, коли Україна здобула незалежність, Україна та ЄС започаткували відносини, що динамічно розвивалися. Відносини України з Європейським Союзом (ЄС) від початкових політичних декларацій та надання технічної і фінансової допомоги ЄС перетворилися на співробітництво, яке охопило широке коло питань у різних сферах діяльності із залученням значної кількості урядових та ділових партнерів, представників громадськості тощо. В 1998 році Україна і ЄС зробили рішучий крок до покращення своїх відносин шляхом укладення Угоди про партнерство та співробітництво [1].

Звернемо увагу, що після підписання політичної частини та економічної частини Угоди про асоціацію Україна – Європейський Союз, покликана забезпечити якісно новий, поглиблений формат відносин між Україною та ЄС. Вона стане унікальним двостороннім документом, який виходитиме далеко за рамки подібних угод, укладених ЄС свого часу з країнами Центральної та Східної Європи. Угода не лише закладе якісно нову правову основу для подальших взаємин між Україною та ЄС, але й слугуватиме стратегічним орієнтиром для проведення системних соціально-економічних реформ в Україні,

principles of joint EU-Ukraine participation, accountability and evaluation.

Value. Besides, the paper thoroughly analyses the different ways and procedures of providing implementation of the norms of international law into national legislation, what can be effectively introduced into the teaching programs of law students and practicing lawyers as well.

Keywords: constitutional reform; implementation; adaptation of legislation; the European Court of Human Rights; amendments

ПОВЕСТКА ДНЯ АССОЦІАЦІИ УКРАЇНА – ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ: ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ОСНОВОПОЛАГАЮЩИХ ПРИНЦИПОВ В КОНСТИТУЦІОННОЕ ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВО УКРАЇНИ

СЕРЕДА Т. М.

*соискатель,
Национальная академия внутренних дел*

Аннотация: Проанализированы важные аспекты имплементации. Рассмотрено подписание политической части и экономической части Соглашения об ассоциации Украина – Европейский Союз, а также осуществлен анализ конституционного строя нашего государства, как основного механизма управления обществом. Отражены приоритетные задания внутриполитического развития Украины и акцентировано внимание, что наше государство постоянно информирует ЕС о выполнении Повестки дня ассоциации Украина – Европейский Союз.

Ключевые слова: конституционная реформа; имплементация; адаптация законодательства; Европейский суд по правам человека; внесения изменений в Конституцию Украины

OPEN ACCESS

This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License, which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original author and source are credited.

широкомасштабної адаптації законодавства України до норм і правил ЄС.

З метою підвищення рівня відкритості та демократичності проведення конституційної реформи та з урахуванням висновків Венеціанської Комісії Президентом України створено Конституційну Асамблею для підготовки пропозицій щодо вдосконалення політичної системи та внесення змін до Конституції України. Для досягнення національного консенсусу з ключових питань конституційної реформи передбачена можливість участі у її діяльності опозиційних сил та міжнародних експертів [1].

Пріоритетним завданням внутрішньополітичного розвитку України є проведення конституційної реформи. Верховна Рада ухвалила Закон України «Про відновлення дії окремих положень Конституції України» [2], який в цілому відновив редакцію Конституції 2004 р.

Звернемо увагу, що уряд прийняв розпорядження «Про організацію проведення обговорення положень змін до Конституції України щодо децентралізації державної влади» [3], а також до Верховної Ради внесено проект Закону України «Про внесення змін до ст. 124 Конституції України в якому зазначено, що Україна може визнати юрисдикцію Міжнародного кримінального суду на умовах, передбачених Римським статутом Міжнародного кримінального суду.

Практичним інструментом підготовки до реалізації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС до моменту набуття нею чинності є Порядок денний асоціації Україна – ЄС (ПДА). Значений документ визначає спільні дії сторін щодо політичного діалогу, у сферах зовнішньої політики, юстиції та безпеки, економічного та секторального співробітництва на принципах спільної з ЄС участі, відповідальності та оцінки.

У Спільній заяві XVI Саміту Україна – ЄС наголошено на важливості загального посилення імплементації ПДА та його швидкого оновлення.

Акцентуємо увагу, що наша держава постійно інформує ЄС про виконання ПДА, в ході моніторингу виконання ПДА втраховуються оцінки ЄС та держав-членів ЄС, зокрема щорічні звіти ЄК та Європейської служби зовнішніх дій щодо імплементації Європейської політики сусідства в Україні.

Звернемо увагу на розпорядження Кабінету Міністрів України «Про затвердження плану першочергових заходів з подолання корупції» від 2 липня 2014 р. N 647-р. В даному розпорядженні наголошено щодо усунення можливості для осіб, які вчинили корупційні злочини, бути звільненими від відповідальності та покарання, зокрема з передачею на поруки, у зв'язку з дійовим каяттям, випробуванням. (приведення ст. 368 Кримінального

кодексу України у відповідність із ст. 20 Конвенції ООН проти корупції). А також відповідно до даного розпорядження повинні розробити і внести в установленому порядку на розгляд Кабінету Міністрів України законопроекти щодо внесення змін до Законів України «Про державну службу» та «Про службу в органах місцевого самоврядування» на основі рекомендацій міжнародних експертів, зокрема програми ЄС та ОЕСР SIGMA та щодо встановлення ефективних інструментів запобігання, виявлення та врегулювання конфлікту інтересів в діяльності осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, здійснення фінансового контролю за їх майновим станом.

Окрім того, у зв'язку із ситуацією, що склалася в Автономній Республіці Крим, прийнято Закон України «Про забезпечення прав і свобод громадян на тимчасово окупованій території України» [4], яким забезпечується, зокрема, захист виборчих прав громадян України на тимчасово окупованій території.

Також продовжується робота з вивчення міжнародного досвіду та рекомендацій GRECO, Венеціанської Комісії, Ради Європи та ОБСЄ щодо правового регулювання питання фінансування діяльності політичних партій та виборчих кампаній, крім того 1 лютого 2014 набрав чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства з питань проведення виборів» [5], яким передбачено врегулювання питання фінансування політичних партій під час проведення виборчих кампаній. Законом внесено зміни до Кодексу України про адміністративні правопорушення, Кодексу адміністративного судочинства України, законів «Про вибори народних депутатів України», «Про «політичні партії в Україні», «Про інформаційні агентства», «Про Центральну виборчу комісію» та «Про засади державної мовної політики» тощо.

У зв'язку із зміною базових конституційних норм щодо формування та діяльності виконавчої гілки влади прийнято Закони України: «Про Кабінет Міністрів України від 27 лютого 2014 р. № 794; «Про внесення змін до Закону України «Про центральні органи виконавчої влади» щодо приведення його у відповідність із Конституцією України» від

27 лютого 2014 р. № 795; «Про внесення змін до Закону України «Про місцеві державні адміністрації» щодо приведення його у відповідність із Конституцією України» від 27 лютого 2014 р. № 796.

Верховна Рада України ухвалила Закон «Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України щодо імплементації до національного законодавства положень ст. 19 Конвенції ООН проти корупції». Законом у ст. 364 Кримінального кодексу обов'язкову ознаку злочину, якою є вчинення відповідних дій «з корисливих мотивів чи в інших особистих інтересах або інтересах третіх осіб», замінено на «мету одержання неправомірної вигоди». Документом також виключено зі ст. 364 Кримінального кодексу частину третю, якою передбачається відповідальність за дії, передбачені частиною першою або другою цієї статті, якщо вони вчинені працівником правоохоронного органу, з одночасною криміналізацією частини таких діянь новою редакцією ст. 365 Кримінального кодексу в межах перевищення влади або службових повноважень.

Продовжується робота щодо реформування судової системи, правоохоронних органів та вдосконалення кримінальної юстиції, в рамках якої здійснюється співпраця з експертами Ради Європи, Венеціанської Комісії, ОБСЄ та ЄС. Прийнято ряд законодавчих актів, спрямованих на вдосконалення судової системи та здійснення правосуддя, зокрема, Закони України: «Про внесення змін до деяких законів України (щодо окремих питань судоустрою та статусу суддів)», яким передбачено впровадження інструментів парламентського контролю з питань призначення, обрання, звільнення суддів, притягнення їх до відповідальності від 23 лютого 2014 р. № 769; «Про внесення змін до Кодексу адміністративного судочинства України щодо компетенції Верховного Суду України», яким визначаються правові та організаційні засади здійснення перегляду Верховним Судом рішень Вищого адміністративного суду від 14 березня 2014 р. № 887; «Про відновлення довіри до судової системи України» від 8 квітня 2014 р. № 1188, який визначає правові та організаційні засади проведення атестації та люстраційної перевірки суддів судів загальної юрисдикції.

З метою забезпечення прозорості у роботі судів забезпечується ведення Єдиного державного реє-

стру судових рішень. Виконання рішень Європейського суду з прав людини здійснюється в порядку і строки, встановлені Законом України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» та з урахуванням Закону України «Про гарантії держави щодо виконання судових рішень».

З метою усунення системної проблеми невиконання рішень Європейського суду з прав людини, за виконання яких відповідальність несе держава, внесено зміни до законодавства щодо виконання судових рішень, спрямовані на забезпечення виконання зобов'язань держави за пілотним рішенням Європейського суду з прав людини «Юрій Миколайович Іванов проти України» (Закон від 19 вересня 2013 р. № 583). Крім того зазначаємо, що Урядом України вживаються заходи загально-го характеру на виконання рішень Європейського суду.

Також, прийнято Закон України «Про реабілітацію осіб на виконання рішень Європейського суду з прав людини» (від 28.02.14 № 839), спрямований на дотримання в Україні положень Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, зокрема статті 18 цієї Конвенції.

З метою законодавчого удосконалення механізму безпосередньої участі громадян у прийнятті рішень у Верховній Раді зареєстровано законопроекти «Про місцевий референдум» та «Про всеукраїнський референдум», а основні завдання:

по-перше, здійснення вичерпних заходів щодо завершення підготовки та забезпечення розгляду Верховною Радою законопроектів про всеукраїнський та місцевий референдуми; по-друге, продовження широкого діалогу щодо подальшого удосконалення законодавства про вибори.

Як підсумок зазначимо, що наша держава повинна виконати ряд заходів, які допоможуть Україні вивести на міжнародну арену як повноправного члена Світового Співтовариства: по-перше, завершити підготовку проекту Адміністративно-процедурного кодексу України; по-друге, продовжити подальше удосконалення законодавства про державну службу; по-третє, подальше реформування судової системи; по-четверте, забезпечення розроблення та прийняття законопроектів, спрямованих на реформування судової системи, органів внутрішніх справ, прокуратури та адвокатури; по-п'яте, належне виконання в Україні рішень Європейського суду з прав людини та впровадження рекомендацій Ради Європи стосовно умов відбування покарання засудженими, надання їм медичної допомоги; по-шосте, імплементація антикорупційного законодавства; по-сьоме, законодавче врегулювання питання утворення незалежного органи у сфері боротьби з корупцією; по-восьме, забезпечення прозорості бюджетного процесу та контролю за виконанням державного бюджету та продовжити реформування податкової системи відповідно до європейських стандартів.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Порядок денний асоціації Україна – ЄС для підготовки та сприяння імплементації Угоди про асоціацію від 20.11.2009 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_990
2. Про відновлення дії окремих положень Конституції України Закон України: від 21.02.2014 № 742-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/742-18>
3. Про організацію проведення обговорення положень змін до Конституції України щодо децентралізації державної влади Розпорядження Кабінету Міністрів України: від 17.04.2014 № 451 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [phttp://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/451-2014-%D1%80](http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/451-2014-%D1%80)
4. Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України Закон України: від 15.04.2014 № 1207-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1207-18>
5. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства з питань проведення виборів Закон України від 21.11.2013 № 709-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/709-18>